

Zmiany w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Warszawa, 21 listopada 2018 r.

Zmiany zasad dofinansowania pobytu dzieci w pieczy

- zniesienie współfinansowania przez gminy pobytu dzieci w pieczy zastępczej instytucjonalnej;
- zmiany zasad współfinansowania przez gminę pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;

Zmiany zasad dofinansowania pobytu dzieci w pieczy

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości:

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 40% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zmiany zasad dofinansowania pobytu dzieci w pieczy

W przypadku powrotu dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka do rodziny przed upływem roku od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej oraz jeżeli dziecko w okresie 3 lat nie zostanie ponownie umieszczone w pieczy zastępczej – powiat zwraca gminie 20% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka do dnia powrotu dziecka do rodziny.

Zmiany zasad dofinansowania pobytu dzieci w pieczy

W przypadku gdy po upływie roku od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej nie nastąpi powrót dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do rodziny, gmina obowiązana jest do poniesienia jednorazowo, 10% wydatków poniesionych na dziecko w roku poprzednim.

Przepis przejściowy

- Do finansowania przez powiat i gminę pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do dnia 31 grudnia 2019 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.
- W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi w tym okresie odpowiednio wydatki, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, w wysokości 20% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Przepisy art. 191 ust. 1–4 i 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się odpowiednio.

Przepis przejściowy

- W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi w tym okresie odpowiednio wydatki, o których mowa w art. 191 ust. 1 – 91 – pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, w wysokości 5% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Przepisy art. 191 ust. 1–4 i 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się odpowiednio.

Zmiany umów z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka

- Umowę zawiera się na czas nieoznaczony;
- Zmiany w zakresie doprecyzowania kosztów podlegających refundacji kosztów bieżącej konserwacji;

Przepis dostosowujący

Umowy o utworzenie lub pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub umowy o utworzenie lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka zawarte na czas określony stają się umowami zawartymi na czas nieokreślony. Strony umów o utworzenie rodziny zastępczej zawodowej, strony umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, strony umów o utworzenie rodzinnego domu dziecka oraz strony umów o prowadzenie rodzinnego domu dziecka są obowiązane, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosować zapisy tych umów do przepisów odpowiednio art. 54 ust. 3 pkt 9, 12a i 14 i art. 62 ust. 2 pkt 7, 11, 14 i 15 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Wynagrodzenia art. 85 ust. 1 i 2

- Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650).
- Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.”

Przepis dostosowujący

- Przepisy art. 85 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie do rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Zasada zachowania formy pisemnej

Wprowadzenie zasady zachowania formy pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, ze szczegółowym uzasadnieniem przyczyn w następujących przypadkach:

- odmowa ustanowienia rodziny wspierającej;
- wydanie negatywnej wstępnej kwalifikacji (tutaj dodatkowo z ewentualnym wskazaniem obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi);
- odmowa wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego (tutaj dodatkowo z ewentualnym wskazaniem obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi); + patrz również przepis przejściowy art. 27.
- odmowa zawarcia umowy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej/rodzinnego domu dziecka, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- odmowa przyznania pomocy w formie zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;

Rejestr elektroniczny art. 38c–38e

- wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, z podziałem na dzieci i osoby umieszczone albo przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- wykaz osób posiadających pozytywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe albo zawodowe;
- wykaz rodzinnych domów dziecka;
- wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- wykaz osób usamodzielnianych.

Rejestr elektroniczny

art. 38c–38e

- Dane do rejestru wprowadza się i aktualizuje niezwłocznie po powzięciu informacji wymagających wpisu lub aktualizacji;
- Administrator danych osobowych dokonuje co najmniej raz na rok przeglądu danych osobowych i niezwłocznie po dokonaniu przeglądu usuwa dane osobowe, których przetwarzanie nie jest uzasadnione, w szczególności dane osób, które nie pełnią już funkcji rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, prowadzących placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego oraz osób, które zrezygnowały z chęci pełnienia wskazanych funkcji, a także dzieci i osób, które nie są już objęte systemem pieczy zastępczej.
- Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia system teleinformatyczny służący do realizacji ustawy przez tego ministra, starostę, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, marszałka województwa, wojewodę i sąd - umożliwiającą prowadzenie rejestru i udostępnianie danych z tego rejestru.

Plan pracy z rodziną i dzieckiem

- Projekt wprowadza zmianę polegającą na połączeniu planu pracy z rodziną i planu pomocy dziecku i utworzeniu dokumentu – planu pracy z rodziną i dzieckiem. Zmiana ta ma na celu wypracowanie rodzaju dokumentacji, która będzie spójnym dokumentem odnoszącym się zarówno do działań wspierających rodzinę, jak również skierowanych na pomoc dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- Plan pracy z rodziną i dzieckiem, zgodnie z projektem, co do zasady będzie opracowywał i realizował asystent rodziny we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, kierownikiem placówki wsparcia dziennego, o ile dziecko z niej korzysta, oraz w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej we współpracy odpowiednio z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą, wychowawcą kierującym procesem opiekuńczo-wychowawczym w placówce opiekuńczo-wychowawczej, wychowawcą kierującym procesem opiekuńczo-wychowawczym w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub wychowawcą kierującym procesem opiekuńczo-wychowawczym w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oraz z dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub dyrektorem interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.
- W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej wójt będzie musiał porozumieć się odpowiednio ze starostą lub marszałkiem województwa w celu zainicjowania współpracy w zakresie opracowania, realizacji i modyfikacji planów pracy z rodziną i dzieckiem.

Przepis przejściowy

W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy asystent rodziny lub odpowiednio pracownik socjalny są obowiązani opracować i wdrożyć plan pracy z rodziną i dzieckiem oraz, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, wójt porozumiewa się odpowiednio ze starostą lub marszałkiem województwa w celu zainicjowania współpracy w zakresie opracowania, realizacji i modyfikacji planów pracy z rodziną i dzieckiem.

Do dnia opracowania i wdrożenia w odniesieniu do danego dziecka i jego rodziny, planu pracy z rodziną i dzieckiem, plan pracy z rodziną oraz plan pomocy dziecku, w odniesieniu do tego dziecka i jego rodziny, realizowane są na podstawie przepisów ustawy w brzmieniu dotychczasowym.

Dalszy pobyt po osiągnięciu pełnoletności – zmiana art. 37

- W ust. 2 zmiana katalogu form kształcenia oraz zniesienie podziału na osoby pełnosprawne i legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Katalog form, w których kontynuowana jest nauka
 - w szkole;
 - w uczelni;
 - u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego;
 - na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
 - na kursach i innych formach kształcenia prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia.

Powrót do rodziny/placówki po osiągnięciu pełnoletności – zmiana art. 37

- W szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba, która po osiągnięciu pełnoletności w pieczy zastępczej: 1) opuściła dotychczasową rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą albo regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, 2) pozostała w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, a następnie opuściła dotychczasową rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą albo regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną – może powrócić, o ile spełnia wymagania do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą starosty oraz odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

Usamodzielnianie

- Możliwość przyznania pomocy na usamodzielnienie i pomocy na zagospodarowanie osobie, o której mowa w art. 37 ust. 2;
- Zrównanie okresów przebywania w pieczy przy przyznawaniu pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie;
- Szczegółowe określenie składowych indywidualnego programu usamodzielnienia;
- Wskazanie obowiązków opiekuna usamodzielniania;
- Zmiana indywidualnego programu usamodzielnienia w przypadku zawieszenia pomocy;
- Możliwość przyznania pomocy na zagospodarowanie w ratach (na wniosek osoby);
- Współpraca z OHP;

Usamodzielnianie

Zmiana wysokości pomocy na usamodzielnienie:

- nie mniej niż 6939 zł – jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat;
- nie mniej niż 3470 zł – jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat;
- nie mniej niż 1735 zł – jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku;

Przepis przejściowy

W sprawach z wniosku o przyznanie pomocy dla osób usamodzielnianych złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy nowe.

Osoby usamodzielniane, którym odmówiono prawa do pomocy na usamodzielnienie lub pomocy na zagospodarowanie z powodu niespełniania wymogu przebywania w pieczy zastępczej przez okres określony w art. 141 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, nabywają prawo do pomocy na usamodzielnienie i pomocy na zagospodarowanie, jeżeli:

- 1) w stosunku do tych osób nie została dokonana ocena końcowa procesu usamodzielnienia, o której mowa w art. 145 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1 oraz
- 2) spełniają warunki uprawniające do nabycia prawa do pomocy na usamodzielnienie lub pomocy na zagospodarowanie określone w ustawie zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Pomoc na kontynuowanie nauki otrzymują osoby usamodzielniane, które kontynuują naukę po dniu wejścia w życie ustawy, w przypadku gdy nie spełniały wymogu przebywania w pieczy zastępczej przez okres określony w art. 141 ustawy.

Do indywidualnych programów usamodzielnienia opracowanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Koordynator

- Zmniejszenie wymagań w zakresie wykształcenia wobec kandydatów na koordynatorów (wystarczy posiadanie wykształcenia wyższego na dowolnym kierunku) przy jednoczesnym dodaniu warunku dawania rękojmi należytej realizacji zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- Koordynatorowi będzie mogła być wydawana legitymacja służbowa;

Dziękuję za uwagę

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Warszawa, 21 listopada 2018 r.